

# Stärka hälso- och sjukvårdens arbete med sjukskrivning och rehabilitering

**Arbets- och miljömedicinskt vårmöte 2026**

Cecilia Stävberg och Sara Sjölund Andoff

# Nationellt kunskapsstöd - Hälsa- och sjukvårdens arbete med sjukskrivning och rehabilitering

- Stödjer hälso- och sjukvården att uppnå god kvalitet, patientsäkerhet och jämlikhet.
- Fokuserar på processen – förtydligar roller och ansvar.
- Vänder sig till dem som möter patienter och till beslutsfattare och chefer.

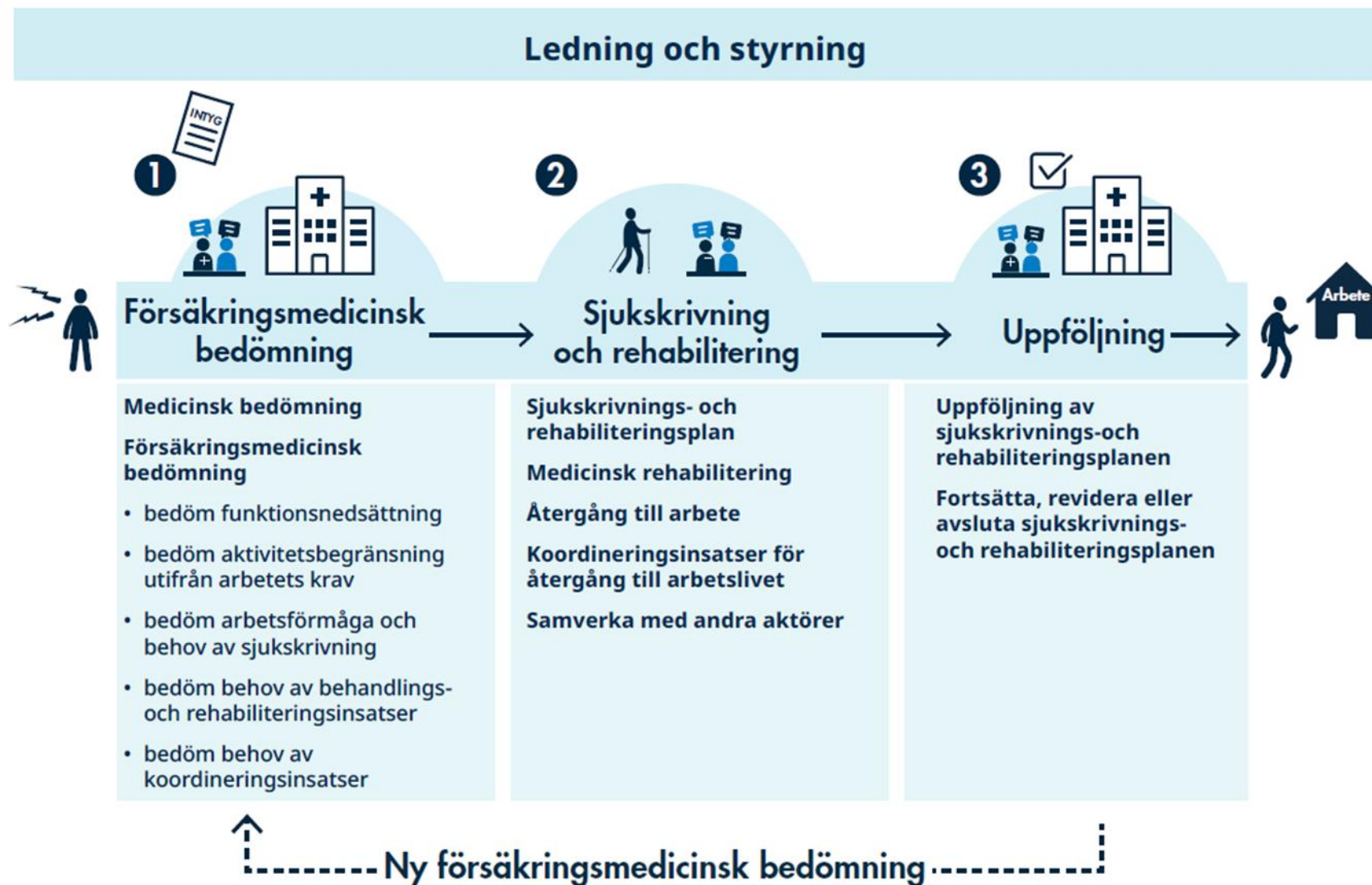
Här hittar du kunskapsstödet:

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/kunskapsstod/2023-11-8831.pdf>

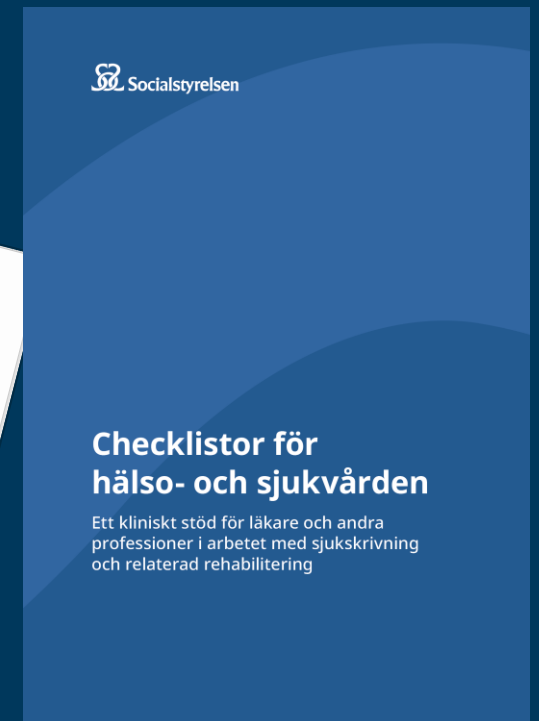
”

**En process i tre delar för ett kunskapsbaserat och systematiskt arbete med sjukskrivning och rehabilitering.**

# Hälso- och sjukvårdens process för arbetet med sjukskrivning och relaterad rehabilitering



# Stöd för hälso- och sjukvårdens arbete med sjukskrivning och rehabilitering



# Sjukskrivning

Det är den försäkringsmedicinska bedömningen som avgör om och i vilken grad sjukskrivning kan rekommenderas.

Sjukskrivning är en aktiv åtgärd och ses som en integrerad del av vård, behandling och rehabilitering

Det är viktigt att det finns ett tydligt syfte med sjukskrivningen som, tillsammans med annan behandling och andra åtgärder, bidrar till att patienten återfår arbetsförmågan.



# Läkaren ansvarar för åtgärden sjukskrivning



Läkarintyg för  
sjukpenning  
2 100 000

1. Behandlande läkare ansvarar för åtgärden sjukskrivning.
2. Läkaren gör den försäkringsmedicinska bedömningen och intygar att patienten har behov av sjukskrivning.
3. Läkaren ansvarar även för planering och uppföljning.
4. Vid utfärdande av intyg gäller Intygsföreskriften. Den innebär bland annat att bedömning inklusive utfärdande av intyg inte går att delegera.

# Aktörerna i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen



**Patienten**



**Hälsa- och sjukvård**



**Arbetsgivaren**



**Försäkringskassan**



**Arbetsförmedlingen**



**Kommunens socialtjänst**

Lämna relevant information, delta i planering samt aktivt medverka i behandlings-, rehabiliterings- och eventuellt koordineringsinsatser.

Ansvarar för god vård. Bedömer behov av sjukskrivning och utfärdar vid behov läkarintyg. Bedömer behov av, planerar, genomför och följer upp behandlings-, rehabiliterings- och koordineringsinsatser inom hälso- och sjukvården.

Ansvarar för arbetsplats och arbetsmiljö samt för arbetsanpassning och arbetsplatsinriktad rehabilitering. Upprättar en plan för återgång i arbete vid längre sjukskrivning. Ansvarar för att anlita företagshälsovård vid behov. Bedömer rätt till sjuklön.

 Företagshälsovård

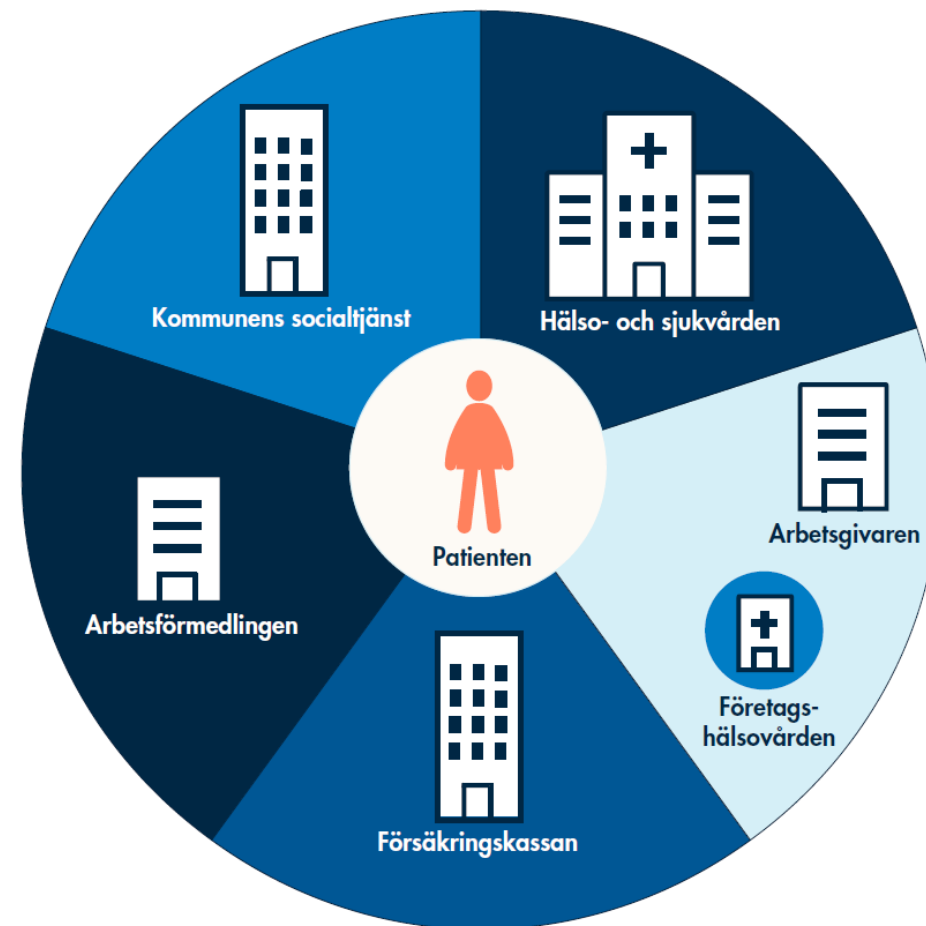


Oberoende expertresurs som arbetsgivaren anlitar inom områdena arbetsmiljö och rehabilitering. Arbetar särskilt för att förebygga och undanröja hälsorisker på arbetsplatsen.

Bedömer rätt till ersättning från sjukförsäkringen, klarlägger behov av och samordnar rehabiliteringsinsatser från olika aktörer.

Ansvarar för arbetsmarknadspolitiska insatser, vilket innefattar arbetslivsinriktad rehabilitering för personer som är arbetslösa eller riskerar arbetslöshet och som är i behov av särskilt stöd.

Ansvarar ytterst för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver. Kommunens socialtjänst beslutar om rätt till ekonomiskt och annat bistånd. Stöttar i vissa fall personer som är långtidsarbetslösa, har varit sjukskrivna eller står utanför arbetsmarknaden med arbetsinriktat stöd.



# Checklistor



## Checklista för del 1: Försäkringsmedicinsk bedömning

Det är viktigt att du som läkare begränsar bedömningen till det som du kan bedöma och ansvara för. Bedöm med samma saklighet, medvetenhet, systematik och professionalism som andra åtgärder inom hälso- och sjukvården. För närmare information, se respektive avsnitt i kunskapsstödet.

Utred och bedöm patientens sjukdom, skada eller funktionsnedsättning enligt gällande diagnoskriterier. Ta stöd av rekommendationerna i Socialstyrelsens försäkringsmedicinska beslutstöd (FMB) för olika diagnoser.

**Bedöm funktionsnedsättningarna** som orsakats av sjukdomen (somatiskt respektive psykiskt status). Beskriv om möjligt svårighetsgraden, till exempel lätt, måttlig, svår, total.

**Bedöm aktivitetsbegränsningarna** och om möjligt deras omfattning: Vilka aktivitetsbegränsningar bedömer du att patienten har i förhållande till sina arbetsuppgifter (eller annan sysselsättning) på grund av diagnosen och funktionsnedsättningen?

När det finns oklarheter om patientens funktionsnedsättning och aktivitetsbegränsningar kan du, vid behov och beroende på frågeställning, involvera arbetsterapeut, fysioterapeut eller psykolog utifrån respektive kompetensområde.

**Bedöm arbetsförmågans nedsättning:** Kan patienten trots och aktivitetsbegränsningar utföra sitt arbete helt eller delvis?

Kan arbetsanpassning föreslås i syfte att bibehålla eller förbättra arbetsförmågan?

**Bedöm behovet av sjukskrivning,** inklusive grad och längd.

**Bedöm behovet av behandlings- och rehabiliteringsinsatser**

**Bedöm behovet av koordineringsinsatser**



## Checklista för del 2: Sjukskrivning och rehabilitering

Den behandlande läkaren ansvarar för åtgärden sjukskrivning och relaterad rehabilitering. Alla professioner ansvarar för sina insatser.

**Källa:** 6 kap. 2 §, PSL.

- Dokumentera planering för sjukskrivning, behandlings- och rehabiliteringsinsatser, mål samt eventuella koordineringsinsatser i patientens journal, det vill säga i patientens sjukskrivnings- och rehabiliteringsplan  
**Källa:** 3 kap. 5, 7 §§ PDL.
- Basera medicinska behandlings- och rehabiliteringsinsatser på vetenskap och beprövad erfarenhet och följ aktuell kunskapsstyrning
- Underlätta för patientens återgång till arbete inom ramen för hälso- och sjukvårdens medicinska uppdrag. Återgång till arbete är ofta målet och en viktig del av förbättrad hälsa för patienten
- Erbjud patienten koordineringsinsatser efter behov: exempelvis personligt stöd, intern samordning, samverkan med andra aktörer  
**Källa:** 1 § Lagen (2019:1297) om koordineringsinsatser för sjukskrivna patienter
- Samverka med andra aktörer utifrån patientens individuella behov. Det är viktigt att veta vilka roller och uppdrag respektive aktör har och när de behöver involveras.



## Checklista för del 3: Uppföljning av sjukskrivnings- och rehabiliteringsplanen

Den behandlande läkaren har ansvaret för åtgärden sjukskrivning och säkerställer även att planen följs upp (6 kap. 2 § PSL). Övriga professioner kan i samarbete med läkaren följa upp överenskomna delar i planen och följer alltid upp sina egna insatser.

Utvärdera och följ upp resultatet av sjukskrivning och genomförda behandlings-, rehabiliterings- och eventuella koordineringsinsatser tillsammans med patienten utifrån ett helhetsperspektiv

Följ upp att patienten medverkar i sin rehabiliteringsplan

Säkerställ den medicinska bedömningen: att diagnosen är rätt och att inget ytterligare behov utredas

Gör en förnyad försäkringsmedicinsk bedömning för att ta ställning till om behov av sjukskrivning kvarstår

Revidera vid behov planen för behandlings- och rehabiliteringsinsatser, samt delmål och mål.

# Nationell uppföljning av regionernas arbete med sjukskrivning och rehabilitering

- Uppföljningen 2025 visar följande:
- 10 av 21 regioner har de rutiner och styrande dokument som behövs för en systematisk och sammanhållen arbetsprocess. *(här ingår bl.a. bedömning av sjukskrivningsbehov, bedömning av rehab.behov, planering av insatser t ex medicinsk rehab samt uppföljning etc)*
- 4 av dessa 10 regioner följer upp om rutinerna efterlevs.
- 11 av 21 regioner ordnar utbildning för samtliga läkare.
- 2 av 21 regioner följer upp kvaliteten i läkarintyg för sjukpenning.

# Nästa steg

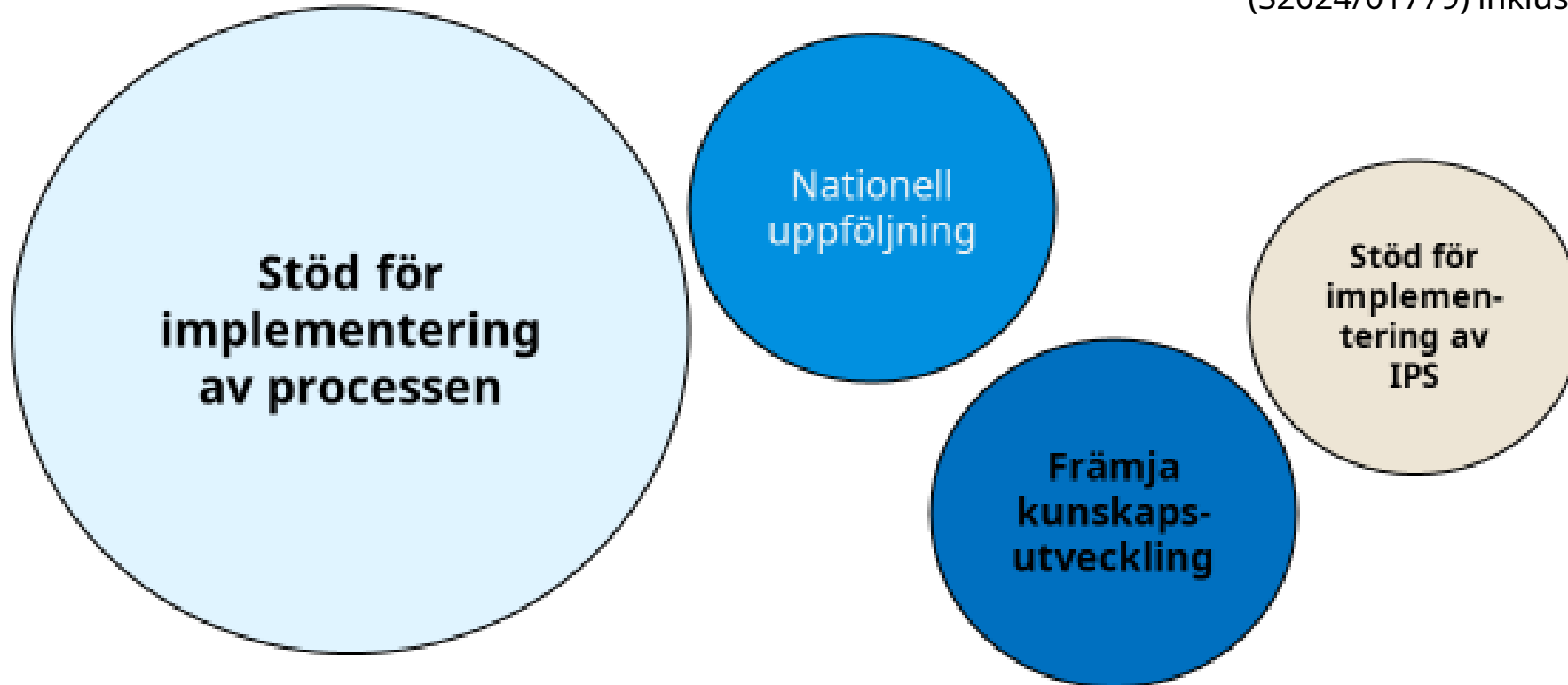
- I juni 2026 publiceras en uppföljning av hur läkare inom **primärvård och psykiatri** upplever sitt arbete med sjukskrivning och rehabilitering. En lägesbeskrivning med mer analys baserad på både region - och läkaruppföljningen kommer senare under 2026.
- Vi arbetar även med att ta fram stöd till implementering av kunskapsstödet både för ledning och styrning samt på verksamhetsnivå.

[Hälso- och sjukvårdens arbete med sjukskrivning och rehabilitering – En lägesbeskrivning baserad på enkäter till läkare och regionledning hösten 2022 – Socialstyrelsen](#)

[Hälso- och sjukvårdens arbete med sjukskrivning och rehabilitering – Nationellt kunskapsstöd - Socialstyrelsen](#)

# Regeringsuppdrag "Stärka hälso- och sjukvårdens arbete med sjukskrivning och rehabilitering"

(S2024/01779) inklusive ändring (S2025/01084)



Hela uppdraget har ett övergripande fokus på psykisk ohälsa

1. Socialstyrelsen har ett kunskapsstöd för hälso- och sjukvårdens arbete med sjukskrivning
2. Kunskapsstödet innehåller en process för systematiskt arbetssätt
3. Regeringsuppdrag för att sprida och stödja implementeringen av det systematiska arbetssättet



”

**Målet är att alla ska få rätt insatser från början, oavsett vem man är, vem man möter eller var man bor.**

